

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (B.A.)
1.6. Képesítés	Római katolikus didaktikai teológia

2. A tantárgy adatai

2.1. Tantárgy neve				Dogmatika: Kegyelemtan és szentségtan			
2.2. Az előadó tanár neve				Dr. András Szabolcs			
2.3. A szemináriumvezető neve				Dr. András Szabolcs			
2.4. Tanulmányi év	2022 - 2023	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7. Tantárgy típusa	Kötelező - alap

3. A teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	3.2. Melyből előadás	2	3.3. szeminárium	2
3.4. A tantervben szereplő össz-óraszám	56	3.5. Melyből előadás	28	3.6. szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása					Óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					32
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					20
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					22
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni munka össz-óraszama	94				
3.8. A félév össz-óraszama	150				
3.9. Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (Ha vannak)

4.1. Tantervi	Nincsenek
4.2. Kompetenciabeli	Nincsenek

5. Feltételek (Ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	a) Táblával, internettel és vetítővel felszerelt terem. b) Internet, online platform
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	a) Táblával, internettel és vetítővel felszerelt terem, könyvek, szövegek b) Internet, online platform

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - A dogmatikai alapfogalmak elsajátítása és helyes alkalmazása - A dogmatika szerepének és jelentőségének megértése, a hittani tételek pontos ismerete, alkalmazása a hit helyességének megőrzése érdekében - Isten megváltó és fenntartó tevékenységének megértése, a kegyelmi adományok ismerete. - A kegyelemtani nézetek ismerete, a katolikus egyház és más felekezetek álláspontjának beazonosítása - A szentség fogalmának megértése és elkülönítése más kegyelmi eszközöktől - A szentségtani fogalmak pontos elsajátítása és alkalmazása - A szentségek, különösképpen az Eucharisztia és a keresztség jelentőségének megértése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> - Az interdiszciplináris szemléletmód gyakorlása a dogmatikai ismeretek tágabb keretben való elhelyezése érdekében - Az ökumenikus megközelítés elmélyítése a katolikus hittani ismeretek elmélyítésének és más felekezetek tanításának megismerésének összehangolásával - Az egyházi megnyilatkozások értelmezési képességének elmélyítése szövegelemzések, forráskritika által - A megszerzett ismeretek hatékony alkalmazása a tanulási, illetve a nevelési-oktatási tevékenység során

7. A tantárgy célkitűzései (Az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> - A progelomena, a kegyelemtan és a szentségtan megismerése - Az általános dogmatikai, illetve a speciális kegyelemtani és szentségtani fogalmak elsajátítása - A katolikus egyház kegyelemtani és szentségtani megnyilatkozásának elsajátítása - Más felekezetek álláspontjának megismerése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> - Az elsajátított tudományos ismeretek beépítése a személyes hitbe és vallási gyakorlatba - a szövegkritikai módszertan elmélyítése - az analitikus és szintetizáló képesség fejlesztése interdiszciplináris keretben

8. A tantárgy tartalma

8.1. Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: a hitvallás és katolikus teológia	Interaktív előadás	Scheffczyk: 5-77 Ratzinger: 51-62
2. Dogma és dogmatika: alapfogalmak	Interaktív előadás	Scheffczyk: 133-142 Tózsér 113-147 Gaillardetz: 85-147
3. A dogmatika mint párbeszéd Isten és ember között	Interaktív előadás	Schneider I.: 10-24 Gaillardetz: 149-200 Tózsér: 70-73
4. A dogmatika mint tudomány: a teológia önkifejezése	Interaktív előadás	Schneider I: 41-50 Tózsér: 169-174

		Ratzinger: 11-46
5. A szentség fogalma a Szentírásban és az egyházatyák korában	Interaktív előadás	Schneider II: 195-207 Gánóczy: 15-43 Vanyó: 72-180
6. A skolasztikus és reformátori szentségtan	Interaktív előadás	Schneider II: 207-214 Gánóczy: 44-54
7. Katolikus szentségtan Trentótól napjainkig	Interaktív előadás	Schneider II: 214-218 Gánóczy: 115-116
8. A szentségtani fogalmak értelmezése és alkalmazása	Interaktív előadás	Schneider II: 218-232 Scheffczyk: 104-122 Gánóczy: 56-114
9. Kegyelemtan: bevezető, szentírási alapok	Interaktív előadás	Schneider II: 3-11
10. Kegyelemtan: a pelágiánus vita és a skolasztika	Interaktív előadás	Schneider II: 12-26 Vanyó: 509-529
11. Kegyelemtan: a reformátorok álláspontja és az Egyház válasza	Interaktív előadás	Schneider II: 27-33
12. Kegyelemtan: jelenkori kihívások és a közös nyilatkozat	Interaktív előadás	Schneider II: 33-35 Scheffczyk: 221-230 Zamfir: 172-185
13. A kegyelem mint a Szentháromság feltárulkozása	Interaktív előadás	Schneider II: 36-40
14. A kegyelem és az Egyház közvetítő küldetése	Interaktív előadás	Schneider II: 41-47
Könyvészet		
<p>- Leo SCHEFFCZYK: <i>A katolikus hit világa. Igazság és alak</i>, Szent István Társulat, Budapest, 2012.</p> <p>- Theodor SCHNEIDER (szerk.): <i>A dogmatika kézikönyve</i>, I-II. kötet, Vigilia, Budapest, 1996.</p> <p>- Richard R. GAILLARDÉZ: <i>A katolikus teológia megalapozása. Bevezetés a teológiai ismeretelméletbe</i>, L'Harmattan, Budapest, 2011.</p> <p>-TÖZSÉR Endre – VÁRNAI Jakab (szerk.): <i>Dogmafejlődés, dogmaértelmezés</i>, L'Harmattan, Budapest, 2012.</p> <p>- GÁNÓCZY Sándor: <i>Bevezetés a katolikus szentségtanba</i>, Bencés, Pannonhalma, 2006.</p> <p>- Heinrich DENZINGER – Peter HÜNNERMAN: <i>Hitvallások és az Egyházi Tanítóhivatalának megnyilatkozásai</i>, Örökmécs, Budapest, 2004.</p> <p>- Ioan ZĂGREAN – Isidor TODORAN: <i>Teologia dogmatică</i>, Renaștera, Cluj-Napoca, 2009.</p> <p>- VANYÓ László: <i>Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe</i>, Szent István Társulat, Budapest, 1998.</p> <p>- Ghislain LAFONT: <i>A katolikus egyház teológiatörténete</i>, Atlantisz, Budapest, 1998.</p> <p>- Karl BARTH: <i>Church Dogmatics</i>, T&T Clark, Edinburgh, 1967.</p> <p>- Joseph RATZINGER: <i>Bevezetés a keresztény hit világába</i>, Mentor, Marosvásárhely, 2008</p>		
8.2. Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezető, tematika	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	
2. A keresztség szentírási alapjai és dogmatörténeti fejlődése	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
3. A katolikus egyház és más közösségek tanítása a keresztségről	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.

4. A bérmlás szentsége a Szentírásban és Szentagyományban	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
5. Az Eucharisztia a Szentírás és az Egyház tanításában	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
6. Az Eucharisztia: epiklézis és Úrvacsora	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
7. Bűnbánat a Szentírásban és az Egyház tanításában	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
8. A bűnbánat szentsége a kortárs értelmezésben	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
9. Betegek kenete a Szentírás és az Egyház tanításában	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
10. A papság a Szentírásban és Szentagyományban	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
11. A papság szentsége: jelenkori kérdések	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
12. A házasság a Szentírás és az Egyház tanításában	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
13. A házasság szentségét érintő kortárs kihívások	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
14. Pótlás, összefoglalás, kiértékelés	Szövegelemzés, egyéni és csoportos tevékenység	Részletes könyvészet a Szeminárium Munkatervben található.
Könyvészet		

- GÁNÓCZI Sándor: *Bevezetés a katolikus szentségtanba*, Bencés kiadó, Pannonhalma, 2006.
- SCHNEIDER, Theodor (szerk.): *A dogmatika kézikönyve*, II. kötet, Vigilia, Budapest, 1997.
- Előd István: *Katolikus dogmatika* <http://www.ppek.hu/k302.htm> (Szentségtan fejezet)
- Mihályfi Ákos: *Az emberek megszentelése*, SZIT, Budapest, 1921.
- Alszeghy Zoltán: *Bevezetés a teológiába*, TKK, Róma, 1975.
- Vanyó László: *Bevezetés az ókeresztény kor dogmatörténetébe*, SZIT, Budapest, 1998.
- Babos István: *Az Egyház szentségei*, Agapé, 1996.
- Zamfir Korinna: *Ökumenikus teológia*, KEI, Kolozsvár, 2007. 89-170.
- Bagyinszki Ágoston: *A hitvallástól a teológiai megalapozásig*, L'Harmattan, Budapest, 2014.
- Yves M.-J. Congar: *Az egyház élő hagyományai*, L'Harmattan, Budapest, 2015.
- *Az igazság ragyogása a kinyilatkoztatás szívében*, L'Harmattan, Budapest, 2017.
- Vidrányi Katalin: *Krisztológia és antropológia*, Osiris, Budapest, 1998.
- Varillon, F.: *A hit öröme az élet öröme*, Márton Áron k., Budapest, 2001.
- Alois Müller: *Kereszténység, egyház – új szemmel*, k.n., Bécs, 1970. (1.4.;1.5.; 4.4.)
- Lindbeck, George A.: *A dogma természete*, Hermeneutikai KK, Budapest, 1998.
- Denzinger, Heinrich – Hünermann, Peter: *Hitvallások és az egyház tanítóhivatalának megnyilatkozásai*, SZIT, Budapest, 2004.

- Pannenberg, Wolfhart: *Rendszeres teológia*, 1. kötet, Osiris, Budapest, 2005. (1-3. fejezet)
- Paul Tillich: *Rendszeres teológia*, Osiris, Budapest, 2012.
- Dumitru Stăniloae: *Teologia dogmatică ortodoxă*, EIBMBOR, București, 2003. III. kötet.
- Ion Bria: *Tratat de teologie dogmatică și ecumenică*, <https://www.scribd.com/document/7606560/ion-bria-tratat-de-teologie-dogmatica-si-ecumenica>

Egyházi dokumentumok:

Amoris Laetitia: <https://katolikus.hu/dokumentumtar/3991#ALJ>

A teológia ma: <https://katolikus.hu/dokumentumtar/2930>

Verbum Domini: <https://katolikus.hu/dokumentumtar/2931>

Sacramentum Caritatis (Eucharisztia): <https://katolikus.hu/dokumentumtar/2790>

Ecclesia de Eucharistia: <https://katolikus.hu/dokumentumtar/2585>

Reconciliatio et poenitentia: <https://katolikus.hu/dokumentumtar/2758>

Casti Connubii: <https://katolikus.hu/dokumentumtar/2582> (Házasság, XI. Piusz)

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

- A tantárgy tartalma összhangban van a fontosabb országos és külföldi katolikus egyetemek és fakultások által követett dogmatikaoktatás irányelveivel
- A tantárgy oktatása figyelembe veszi a korunk egyházi és közéleti elvárásrendszerét, hogy a Szentírás és Hagyomány nyomán korszerű és tudományos nyelven fogalmazza meg a katolikus hitvallást.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1. Értékelési kritériumok	10.2. Értékelési módszerek	10.3. Aránya a végső jegyben
10.4. Előadás	Ismeretek és képességek felmérése	Jelenléti vizsgázás esetén: - írásbeli vizsga: tesztkérdések, szövegelemzés, esszé Online oktatás esetén: - szóbeli vizsga a közösen egyeztetett tételek alapján	90%
	Interaktív jelenlét	Számontartás - opcionális	
10.5. Szeminárium	Tevékenység	Interaktív tevékenység: aktív részvétel a szövegelemzésben és a csoportos tevékenységben	10%
	Jelenlét	Min. 12 jelenlét (kizáró jellegű). Igazolt hiányzás esetén lehetőség van pótlásra egy héten belül, a mulasztott szemináriumi tananyag kidolgozásával, min. 2 teljes A4 oldalon.	
10.6. A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> - Aktív jelenlét a szemináriumon és előadásokon. - A szemináriumi dolgozat időben és követelményeknek megfelelően való elkészítése. - Aktív részvétel az előadásokon, bekapcsolódás a tematika megbeszélésébe. - Jegyzetelés, a bibliográfia elolvasása 			

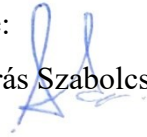
- A dogmatikai fogalmak pontos ismerete.
- A szentírási alapok és teológiatörténeti adatok ismerete.
- A vizsgatéma kifejtése, szakszerű megfogalmazása.

Kitöltés dátuma:

2022. 06. 15.

Előadás felelőse:

Dr. András Szabolcs

Szeminárium felelőse:

Dr. András Szabolcs

Intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató: